

Curtea Supremă de Justiție
D E C I Z I E

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena, Boico Victor,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscriptie Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui

Lozovan Vitalie XXXXX, născut la XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 18.05.2018 – 30.01.2019

instanța de apel: 22.02.2019 – 03.09.2019

Instanța de recurs: 15.11.2019 – 19.05.2020

A C O N S T A T A T :

1. Prin rechizitoriu, Lozovan Vitalie a fost învinuit în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, traficul de influență, adică, pretinderea și primirea, personal, de bani, pentru sine și alte persoane, de către o persoană care are influență și care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, acțiuni comise în interesul unui grup criminal organizat.

1.1. Prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Centru) din 30 ianuarie 2019, Lozovan Vitalie a fost recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de amendă în mărime 2000 (două mii) unități convenționale, echivalente cu 20 lei, ceea ce constituie suma 40000 (patruzeci mii) lei.

Ținând-se cont de termenul aflării inculpatului în stare de arest preventiv până la numirea cauzei spre judecare, de la 26.10.2017 până la 02.04.2018, și anume 5 luni și 7 zile, Lozovan Vitalie a fost liberat complet de executarea pedepsei cu amendă în sumă de 40000 (patruzeci mii) lei, în conformitate cu prevederile art. 88 alin. (5) Cod penal.

A fost respinsă cerința acuzatorului de stat cu privire la compensarea de către inculpat cheltuielilor judiciare suportate de stat la investigarea prezentei cauze penale, în sumă 743 lei.

2. În sentință, prima instanță a constatat în fapt că:

Lozovan Vitalie în perioada lunilor august-octombrie 2016, deținând funcția de ofițer superior de investigații a Biroului crime grave a Serviciului poliției criminale a inspectoratului de poliție Ciocana a DP, mun. Chișinău, realizându-și intenția de tindere și primire de bani ce nu i se cuvin, susținând că va influența persoanele publice responsabile de combaterea traficului ilicit de droguri să nu îndeplinească acțiuni de înregistrare a informației privind faptul comercializării drogurilor și să-i asigure protecția lui Bargan Valeriu în vederea realizării drogurilor, personal a primit de la Bargan Valeriu câte 2000 lei lunar, pentru sine, afirmând că banii sunt destinați pentru alți angajați ai IP Ciocana, acțiuni contrare exercitării funcțiilor sale de serviciu.

Astfel, prima instanță a reținut că, prin acțiunile sale inculpatul Lozovan Vitalie a comis infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, cu semnele calificative: pretinderea și primirea, personal, de bani, pentru sine, de către o persoană care are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească sau nu, ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.

3. Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, au declarat apeluri:

3.1. Procurorul în Procuratura pentru Combaterea Criminalității Organizate și Cauze Speciale, Tatiana Timofti – Rusanovskaia, prin care a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care inculpatul Lozovan Vitalie să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, stabilindu-i o pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 6 (șase) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis și cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții în organele drept, pe un termen de 5 ani.

În conformitate cu art. 88 alin. (3) Cod penal, timpul aflării lui Lozovan Vitalie în arest preventiv, de la 26.10.2017 până la 14.04.2018, de inclus în termenul închisorii, precum și de a încasa de la Lozovan Vitalie cheltuielile judiciare în sumă de 743 lei.

În motivarea apelului procurorul a invocat că, la cercetarea bazei probante instanța nu a dat apreciere probelor din punct de vedere al coroborării lor și a reținut ca pertinente și utile doar declarațiile inculpatului Lozovan Vitalie, care este persoana interesată în proces.

Prima instanță a încălcat prevederile art. 24 alin. (2) și art. 101 Cod de procedură penală, or, vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunii prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal a fost pe deplin confirmată prin probele administrate. La fel, a considerat că prima instanță în mod neîntemeiat a respins solicitarea procurorului privind încasarea de la inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 743 lei, eronat aplicând prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală,

3.2. Avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului Lozovan Vitalie, a solicitat casarea sentinței, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei decizii de

achitare, în temeiul art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, pe motiv că nu s-a constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal.

În temeiul art. 29 alin. (4), 385 alin. (4) - (6) Cod de procedură penală, practicii CEDO aferente speței, pentru motivele invocate în declarația părții apărării „*Cu privire la constatarea aplicării excesive a măsurii preventive sub formă de arest și încălcare art. 3 a Convenției CEDO*” din 23.06.2018 anexată la dosar, a constata (doar cu titlu de constatare) că au avut loc încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă din calitatea procesuală a inculpatului; încălcări a drepturilor privind condițiile de detenție, garantate de art. 3 CEDO și anume a art. 3; 5§ 1; 6§ 1 și 13 din Convenție.

În motivarea apelului înaintat, avocatul a menționat că la înaintarea rechizitoriului, precum și la propunerea adoptării sentinței de condamnare, de către acuzare, nu au fost respectate prevederile legale procesuale și nu a fost motivată soluția propusă instanței. La fel, la adoptarea sentinței de condamnare instanța de judecată nu a respectat prevederile procesuale și anume art. 384 alin. (3), 385 alin. (1) pct. 1-4, 389 alin. (1), art. 99 alin. (2), art. 101 Cod de procedură penală, întrucât partea acuzării nu a probat vinovăția inculpatului.

Totodată, apelantul a menționat că în conformitate cu art. 314 alin. (2) și 315, coroborate cu norma specială de la art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală, prima instanță urma să excludă din rechizitoriu probele acuzării indicate în lista de probe și puse la baza învinuirii și anume: declarațiile martorului Bargan Valeriu, și coacuzat a lui Lozovan Vitalie, audiat și condamnat doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-193/2017, 12-1-32350-05052017 din 19 iulie 2018; declarațiile tot așa numitului martor Chiparcă Viorel, la fel și coacuzat inițial a lui Lozovan Vitalie și Bargan Valeriu, audiat și condamnat doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-247/2017, 12-1-1614-200652017 din 11 iulie 2018; declarațiile martorului Edrașco Natalia, la fel coacuzat inițial a lui Lozovan Vitalie și Bargan Valeriu, audiată și condamnată doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-308/2017, 12-1-48820-14072017 din 09 august 2018.

Astfel, nu pot fi admise ca probe concludente și pertinente declarațiile așa numitor martori ai acuzării Bargan Valeriu, Chiparcă Viorel și Edrașco Natalia, toți coacuzati a lui Lozovan Vitalie, date în cadrul altor dosare penale în calitate de inculpați (dar audiați ca martori), pentru motivul că nu au fost cercetate în cadrul urmăririi penale, cât și nici în instanța de judecată fapt prin ce se încalcă evident principiul contradictorialității prevăzut art. 24 Cod de procedură penală.

Prima instanță nu s-a expus referitor la motivele apărării ce demonstrează nevinovăția inculpatului și anume circumstanțele constatate prin declarațiile inculpatului audiat în cadrul urmăririi penale în calitate de bănuit precum și în calitate de învinuit, or, Lozovan Vitalie, la acel moment

colaborator al poliției, a declarat și comunicat cert că declarațiile lui Bargan Valeriu sunt acuzații date sub formă de răzbunare pentru că nu i-a acordat protecție informatorului, inclusiv fiind provocat de colaboratorii poliției, fiindu-i promise facilități, adică aplicarea alin. (5) art. 217 Cod penal, și, fiind evidente divergențele dintre declarațiile lui Bargan V. și a lui Lozovan Vitalie, era obligatoriu de efectuat acțiunea procesuală de confruntare. Lozovan V. fiind audiat în calitate de bănuît și învinuit a arăt, că persoana cu nume „Valeriu” alias „Moldovan” (adică Bargan Valeriu) o cunoaște deoarece îi furniza informații operative. Nu a primit careva sume bănești de el pentru oferirea a careva protecții. Cu adevărat a primit suma de 2000 lei. Dar nu a promis o protecție atât lui Bargan V., personal, nici mai mult ca atât unui careva grup criminal organizat. Acești 2000 lei i-a acceptat de la Bargan Valeriu formal, pentru a-l putea menține în continuare pe acesta în calitate de informator și totodată a-și restitui cât de cât cheltuielile personale legate de Bargan V., adică sumele de bani oferite lui Bargan V. ca recompensă pentru informațiile primite de la acesta. În timpul audierilor Lozovan Vitalie a negat categoric cele relatate de Bargan. Iar la întrebarea adresată lui Bargan în ședința judecată dacă cineva poate să confirme faptul că Lozovan Vitalie i-a promis protecție, acesta a menționat clar că nu, deoarece ei tot timpul se întâlneau în doi.

Sentința pronunțată nu este clară învinuitului, deoarece nu este clar faptul care probe demonstrează învinuirea lui Lozovan Vitalie. Ca consecință, partea apărării este lipsită de posibilitatea depunerii unui apel efectiv.

A considerat că, în cazul dat urmează a fi pronunțată o hotărâre de achitare pe motiv că fapta incriminată nu conține elementele infracțiunii, vinovăția nefiind confirmată prin probele prezentate de partea acuzării care nu pot fi reținute ca probe pertinente, deoarece nu conțin elemente de fapt, ce servesc la constatarea împrejurărilor care au importanță pentru justa soluționare a cauzei penale ce ar demonstra fapta incriminată inculpatului, nefiind probată existența obiectului material și a laturii obiective.

Prin pornirea urmăririi penale și înaintarea acuzării s-a admis o încercare a organului de urmărire penală de a camufla eventual o reținere continuă a unui învinuit, după expirarea a 12 luni de detenție permisă maxim de lege.

Totodată, anterior, Lozovan Vitalie, în calitatea procesuală de bănuît a fost reținut de facto pe prima cauză penală intentată în baza art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, la 26.10.2016 ora 17:05. și, odată expirat termenul de detenție de 12 luni, învinuitul deja pe actuala cauză pe art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, Lozovan Vitalie a fost reținut de facto la 26.10.2017 ora 17:10, măsura preventivă tot fiind prelungită până la data de 14.04.2018. Iar ulterior măsura preventivă arestul a încetat de drept prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) din 02 aprilie 2018, prin care Lozovan V. a fost condamnat la 13 ani și 6 luni închisoare cu executare. Astfel, Lozovan Vitalie, a fost deținut continuu în stare de arest preventiv 1 an 5 luni și 7 zile pe ambele cauze penale intentate în urma unei aceleiași acțiuni infracționale imputate. Iar calculat separat doar pe actuala cauză penală intentată în temeiul art. 326 alin.

(3) lit. b) Cod penal - 5 luni și 7 zile, tot termenul deținerii doar în faza urmăririi penale.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2019, apelurile procurorului și avocatului în numele inculpatului, au fost respinse ca nefondate, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției emise, instanța de apel a menționat că, probele indicate în rechizitoriul și prezentate de acuzatorul de stat la judecarea cauzei au fost cercetate de către prima instanță în condițiile legii, fiind analizate obiectiv prin prisma prevederilor art. 101 Cod procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării, corect concluzionându-se reîncadrarea acțiunilor inculpatului Lozovan Vitalie din prevederile art. 326 alin. (3), lit. b) Cod penal în art. 326 alin. (1) Cod penal.

Fiind audiat în cadrul ședinței în instanța de apel inculpatul Lozovan Vitalie a susținut integral declarațiile sale date la urmărirea penală și în cadrul cercetării judecătorești, potrivit cărora a invocat că vina nu o recunoaște.

Reieșind din declarațiile menționate, instanța de apel a considerat că prima instanță în mod justificat a conchis că vinovăția inculpatului este dovedită pe deplin prin probe administrate în cadrul cercetării judecătorești și verificate suplimentar în cadrul instanței de apel cum sunt: procesul - verbal de ridicare din 12.10.2017 (f.d. 10, 74); **procesul - verbal de ridicare din 08.12.2017 (f.d. 26, 74); procesul - verbal de ridicare din 02.03.2018 (f.d. 53, 74); copia sentinței Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 1-247/2017 din 11.07.2017 în privința lui Chiparcă Viorel (f.d.29, Vol.I);** declarațiile martorului Bargan Valeriu (f.d. 75-76, vol. I, f.d. 153-156, vol. II); extrasul din Registrul de Stat al populației prin care se atestă că inculpatul are un copil minor la întreținere (f.d. 89); revendicarea MAI pe numele inculpatului (f.d. 101).

Analizând ansamblul probelor administrate, cercetate și verificate în modul stabilit în prisma art. 10 Cod penal, instanța de apel a considerat că, acțiunile inculpatului Lozovan Vitalie corect au fost încadrate în prevederile art. 326 alin. (1) Cod penal.

În cadrul cercetării judecătorești instanța de apel a stabilit cu certitudine că Lozovan Vitalie a atentat la relațiile sociale cu privire la buna desfășurare a activității de serviciu în sfera publică, care este incompatibilă cu bănuiala că persoanele publice pot fi influențate în exercitarea atribuțiilor lor, precum și cea de estorcare a remunerației ilicite, în plan secundar, ce aduce atingere relațiilor sociale cu privire la libertatea psihică (morală) a persoanei și patrimoniului acesteia.

În continuare instanța a expus reperele teoretico-practice cu privire la componența de infracțiune prevăzută de art. 326 alin. (1) Cod penal, totodată menționând și faptul că din circumstanțele constatate în ședința de judecată prima instanță corect a concluzionat că, nu s-a constatat faptul că inculpatul

Lozovan Vitalie ar fi comis traficul de influență în interesul unui grup criminal organizat, în speță lipsind cel puțin două persoane care ar fi prelucrat, planificat detaliat planul săvârșirii infracțiunii de trafic de influență.

Totodată instanța de apel a conchis că în speță s-a constatat că, Lozovan Vitalie a pretins și a primit de la martorul Bargan Valeriu câte 2000 lei lunar, pe parcursul a trei luni consecutive în anul 2016, susținând că are influență asupra angajaților Inspectoratului de Poliție Ciocana, unde activează traficanțul de influență, și că, în caz de eventuală necesitate și anume în cazul în care martorul Bargan Valeriu va fi prins că realizează droguri, i-ar determina să nu-și exercite atribuțiile de serviciu în modul corespunzător. Din circumstanțele constatate rezultă lipsa înțelegerii prealabile între Lozovan Vitalie și alte persoane în comiterea traficului de influență.

Instanța de apel a notat că la individualizarea pedepsei, s-a ținut cont de criteriile enumerate de art. 7, 75 Cod de procedură penală, gradul de pericol social al faptei săvârșite care se atribuie la categoria infracțiunilor mai puțin grave, săvârșirea pentru prima a unei infracțiuni mai puțin grave și întreținerea de către inculpat a unui copil, pedeapsa aplicată fiind corectă, echitabilă, care vine în concordanță cu cerințele legislației în vigoare.

La fel, instanța de apel a reținut că în prezenta cauză penală inculpatul s-a aflat în stare de arest preventiv până la numirea cauzei spre judecare, de la 26.10.2017 până la 02.04.2018, și anume 5 luni și 7 zile, la stabilirea în calitate de pedeapsă principală a amenzii instanța de judecată a ținut cont de termenul aflării inculpatului în stare de arest preventiv și prin urmare, a considerat oportun de a-l libera la de executarea acesteia în temeiul art. 88 alin. (5) Cod penal. La stabilirea pedepsei instanța de apel a conchis că prima instanță a ținut cont și de faptul că, Lozovan Vitalie a fost condamnat prin sentința Judecătorei Chișinău sediul Ciocana nr. 1-357/2017 din 02.04.2018 la pedeapsa cu închisoare pe un termen de 13 ani pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 217¹ alin. (4) lit. b) și d) Cod penal, motiv din care a considerat imposibilă punerea în libertate a inculpatului conform prevederilor art. 398 Cod de procedură penală.

Analizând argumentele invocate în apel de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, instanța de apel le consideră nefondate și nu pot fi luate în considerație, deoarece poartă un caracter declarativ, îndreptate exclusiv spre evitarea de către inculpat a răspunderii penale.

Instanța de apel a considerat necesar de a respinge alegațiile avocatului cu privire la încetarea procesului penal, deoarece Lozovan Vitalie este supus de două ori urmăririi penale pentru una și aceeași faptă, sau pe motiv că art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal incriminat, se absoarbe în norma art. 217¹ alin. (3) lit. d) Cod penal pentru care a fost condamnat, urmare a concurenței dintre normele generale și speciale și respectiv concurenței dintre o parte și un întreg, instanța justificând respingerea cererii, deoarece actualmente nu este o sentință definitivă la care face referire apărarea. Nu și-a găsit confirmare nici cererea avocatului de achitare a inculpatului pe motiv că fapta incriminată nu

conține elementele infracțiunii deoarece, prima instanță s-a expus detaliat asupra fiecărui element constatat în cadrul cercetării judecătorești, justificat respingând-o ca fiind neîntemeiată.

Referitor la cerința invocată de partea apărării în ce privește constatarea faptului încălcării grave a dreptului inculpatului la condițiile de detenție, instanța de apel a menționat că, procedura de examinare a acestei plângeri este reglementată de prevederile art. 473² - 473⁴ Cod de procedură penală și se examinează de judecătorul de instrucție de la locul instituției penitenciare, iar instanța de drept comun în lipsa încheierii judecătorului, nu este împuternicită cu dreptul de a constata încălcările la condițiile de detenție, nu este în drept să prezume existența încălcărilor la care face referire apărarea în pledoariile sale, motiv din care a fost respinsă.

Cât privește cerința procurorului cu privire la compensarea de către inculpat a cheltuielilor judiciare în sumă de 743 lei, instanța de apel a notat că prima instanță operând cu prevederile art. 227-229 Cod de procedură penală, corect și întemeiat a respins respectiva cerere.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, au declarat în termen recursuri ordinare:

5.1. Procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie, prin care, invocând prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6) și 12)** Cod de procedură penală, a solicitat, casarea totală a deciziei instanței de apel cu remiterea cauzei la rejudecare.

În motivarea recursului, procurorul a menționat că:

- instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, faptei săvârșite i s-a dat o încadrare juridică greșită, toate fiind valabile în prezenta cauză penală;

- hotărârea instanței de apel este neîntemeiată în partea ce ține de menținerea calificativului art. 326 alin. (1) Cod penal, contrar poziției acuzării care solicită condamnare în baza art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, cât și neaplicarea pedepsei complimentare prin prisma prevederilor art. 65 Cod penal ce stabilește privarea de drepturi de a ocupa anumite funcții;

- în cazul în care instanța de apel nu este de acord cu aprecierea probelor de către procuror și a ajuns la concluzia de menținere a sentinței, urma să dezvăluie această concluzie, expunându-și punctul său de vedere asupra fiecărei probe aduse în sprijinul învinuirii și asupra fiecărui motiv invocat de apelant;

- Lozovan Vitalie prin sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 02.04.2018, a fost recunoscut culpabil de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin.(2) și (3), 46, 217¹ alin.(4) lit. b), d) Cod penal, pe faptul circulației ilegale a drogurilor (heroinei) în scop de înstrăinare, cu folosirea situației de serviciu, de către un grup criminal organizat în calitate de organizator și coautor, în proporții deosebit de mari. La incriminarea faptei prin rechizitoriu în acea cauză penală, partea acuzării a reținut că: „...Lozovan Vitalie în perioada

lunilor august - octombrie a anului 2016, exercitând funcția de ofițer de investigații a Inspectoratului de Poliție Ciocana, acționând împreună și de comun acord cu.... au creat în prealabil, pentru comiterea infracțiunii de circulație ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, un grup criminal organizat, distribuind preventiv rolurile fiecăruia potrivit cărora, el activând în calitate de organizator și coautor.... a obținut drogul - heroina, care în perioada lunilor august - octombrie a anului 2016 până la 26.10.2016, aflându-se în mun. Chișinău, în mai multe etape a transmis-o spre realizare lui Bargan Valeriu...". În acest sens recurentul menționând că potrivit declarațiilor martorului în respectiva cauză penală, Bargan Valeriu, s-a stabilit că, el este consumator de droguri din anul 1998. Tot el, o perioadă de 3 luni: august-octombrie 2016, către data de 10 a fiecărei luni, la indicația lui Lozovan Vitalie i-a transmis ultimului suma de 2000 lei lunar. Suma lunară de 2000 lei, era oferită lui Lozovan Vitalie, pentru ca el, Bargan Valeriu, în timp ce se ocupa de realizarea heroinei transmise de către Lozovan Vitalie, să nu fie deranjat de colaboratorii de poliție. Din spusele lui Lozovan Vitalie, această suma el urma să le transmită colegilor pentru „a-l lăsa în pace” pe Bargan Valeriu, pentru a nu fi efectuate percheziții la domiciliu acestuia, pentru a fi preîntâmpinat despre planificarea acestor acțiuni procesuale. ...Declarațiile depuse pe marginea cazului, privind circulația ilegală a drogurilor în scop de înstrăinare, unde a fost implicat împreună cu Lozovan Vitalie și alți membri ai grupului criminal și pentru ce a fost condamnat, l-e susține pe deplin.”. La acest capitol, recurentul a susținut că analizând declarațiile martorului Bargan V. în coroborare cu alte probe, urmează a fi luat în considerație faptul, că perioada de transmitere periodice spre vânzare a heroinei (08.06.2016-28.10.2016) de către Lozovan V. lui Bargan V. coincide cu perioada pretinderii și primirii de către Lozovan V. de la Bargan V. a taxei lunare în sumă de 2000 lei pentru „protecție” (lunile august-octombrie 2016), care urma a fi transmisă altor colaboratori. Instanța de apel ignorând aprecierea reală a acestor declarații;

- instanța de apel nu a dat apreciere corespunzătoare declarațiilor martorului Chiparcă Viorel, audiat în calitate de inculpat, sub jurământ, în cadrul cauzei penale privind circulația drogurilor în scop de înstrăinare, reflectate în sentința Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 1-247/2017 din 11.07.2017;

- instanțele de fond se contrazic prin faptul, că deși există o sentință de condamnare în privința inculpatului Lozovan Vitalie, prin care el este deja recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 42 alin. (2) și (3), 46, 217¹ alin. (4) lit. b), d) Cod penal, pe faptul circulației ilegale a drogurilor (heroinei) în scop de înstrăinare, cu folosirea situației de serviciu, de către un grup criminal organizat, el participând în calitate de organizator și coautor, tot în aceeași perioadă de timp, „Lozovan Vitalie acordă protecția întregii activități ilegale de circulație drogurilor, organizate de el, doar unei singure persoane”, coautorului și complicelui său Bargan Valeriu. În concluzie recurentul a menționat că agravanta specificată de acuzare la art. 326 alin. (3) lit. b) Cod

penal, urmează a fi reținută la încadrare indiferent dacă inculpatul este un membru grupului criminal organizat sau al organizației criminale (din proprie inițiativă sau la însărcinarea acestor entități criminale) sau nu este membru al grupului criminal organizat;

- probele administrate în speță demonstrează vinovăția inculpatului și nu contravin prevederilor art. 93, 94 Cod de procedură penală;

- instanța de apel nu a clarificat circumstanțele relevante pentru prezenta cauză iar situația creată se egalează cu nerezolvarea fondului apelului și condiționează necesitatea casării deciziei instanței de apel.

5.2. Avocatul Balaban Sergiu acționând în numele inculpatului Lozovanu Vitalie, prin recurs, invocând prevederile **art. 427 alin. (1) pct. 6), 8), 11)** Cod de procedură penală, a solicitat în esență casarea deciziei instanței de apel, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri prin care în temeiul art. 390 alin. (1) Cod de procedură penală, să fie dispusă achitarea inculpatului pe motiv că nu constatat existența faptei infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, sau după caz, în temeiul art. 391 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, o hotărâre de încetare a procesului penal, pe motiv că nimeni nu poate fi supus două ori urmăririi penale și condamnat pentru aceiași faptă, a constata că au avut loc încălcări care au afectat grav drepturile inculpatului ce derivă condițiile de detenție în perioada aflării în stare de arest preventiv. Totodată a fost solicitat de a constata, că deținerea excesivă în stare de arest continuu timp de 1 an 5 luni și 7 zile în general, cât și 5 luni și 7 zile doar pe actuala cauză penală a persoanei bănuite/învinuite/inculpate - a afectat evident și iremediabil și fără necesitatea a mai fi demonstrat separat, dreptul la apărare efectivă a persoanei bănuite/învinuite/inculpate, fapt ce condiționează achitarea persoanei și încetarea imediată a cauzei penale.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- declarațiile lui Bargan Valeriu este unica probă directă din dosar, care ar confirma eventual o învinuire, însă declarațiile acestuia sunt doar niște afirmații, care nu au fost verificate de organul de urmărire penală, iar în ședința de judecată nu au fost confirmate prin alte probe;

- potrivit procesului verbal al ședinței de judecată, de către procuror s-au dat citire formal probelor invocate de acuzare în listă, dar fără să se indice fiecare probă ce anume circumstanțe de fapt dovedește și concret prin ce demonstrează învinuirea adusă;

- instanța de apel s-a expus doar referitor la respingerea apelurilor la general, fără a analiza fondul apelului avocatului S. Balaban;

- instanța de apel și de fond nu s-a pronunțat asupra tuturor (nici a unui) motivelor invocate în apel atât pentru soluția de încetare, cât și pentru soluțiile de achitare propuse de apărare;

- nu s-a confirmat categoric o careva învinuire adusă lui Lozovan Vitalie prin declarațiile așa numiților martori Bargan Valeriu, Chiparcă Viorel și Edrașco Natalia;

- pentru a fi imputată infracțiunea prevăzute de art. 326 Cod penal, este necesar, că să fie săvârșită o faptă cu intenție directă, iar motivul infracțiunii se exprimă, în principal în interesul material, fapte și consecințe ce nu și-au găsit confirmare în acțiunile imputate inculpatului, or, pentru a califica acțiunea incriminată ca o faptă penală trebuie să existe obiectul material al infracțiunii, care nici nu a fost indicat în învinuire;

- declarațiile așa numiților martori Bargan Valeriu, Chiparcă Viorel și Edrașco Natalia depuse în cadrul altei cauze penale, au fost puse la baza condamnării inculpatului fapt care reprezintă o încălcare a prevederilor art. 314 alin. (2) și 315, coroborate cu art. 24 alin.(3) Cod de procedură penală. Condamnarea în baza declarațiilor unui coacuzat, fără posibilitatea interogării acestuia, încalcă art. 6 § 1 și 3 din Convenție, încălcare similară fiind examinată de către Curtea Europeană a Drepturilor Omului prin hotărârea în cauza Kuchta împotriva Poloniei din 23.01.2018). În speță nici procurorii ce au investigat cazul inculpatului Lozovan Vitalie, nici judecătorii de instrucție ce au dispus arestarea acestuia până în prezent, nici inculpatul și apărătorul acestuia, cât și nici instanța de judecată nu l-au putut studia pe Bargan Valeriu în timpul audierii acestuia în mod suplimentar de către un alt procuror și pe o altă cauză penală, în vederea aprecierii credibilității lui. Mai mult, unicul martor pertinent, adică Bargan Valeriu, se afla în relații ostile cu Lozovan Vitalie, alte probe disponibile nici nu au fost, invocate de acuzare în prezenta speță. La fel nu pot fi reținute ca probe pentru condamnare nici declarațiile celorlalți martori, coacuzăți cu Lozovan Vitalie și anume declarațiile lui Malai Iulian și Homutov Denis date în cadrul ședinței de judecată, cât și ale lui: Boțoc Sergiu, Alexandrov Alexandr, Fedosov Serghei, Chiparcă Viorel, Edrașco Natalia, care în genere au fost audiați în cadrul unui alt dosar penal.

6. Referință asupra recursului declarat de procuror, a fost depusă de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, prin care a pledat pentru respingerea recursului procurorului ca fiind inadmisibil.

7. Judecând recursurile ordinare declarate de către partea acuzării și de către partea apărării în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise din următoarele considerente.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în acest articol.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs, judecând recursul, admite recursul, casează hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate pe baza probelor

examine de prima instanță, conform materialelor din dosar, și oricăror probe noi prezentate instanței de apel sau cercetează suplimentar probele administrate de prima instanță. Instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor din dosar. Instanța de apel, este obligată să se pronunțe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat sau trebuia să se pronunțe prima instanță și care prin apel se transmit instanței de apel sunt: dacă fapta reținută ori numai imputată s-a săvârșit ori nu, dacă fapta a fost săvârșită de inculpat și în ce împrejurări s-a comis, dacă probele corect au fost apreciate prin prisma cumulului de probe anexate și administrate la dosar în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

La chestiunile de drept se referă cele ce țin de următoarele: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii, dacă infracțiunea a fost corect calificată, dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just, dacă normele de drept procesual, penal sau administrativ au fost corect aplicate și hotărârea adoptată urmând să conțină răspuns la toate motivele invocate.

Colegiul penal lărgit constată, că aceste prevederi legale, deși sunt obligatorii, nu au fost respectate pe deplin la judecarea cauzei în apel, iar erorile admise nu pot fi corectate în ordinea procedurii de recurs.

După cum rezultă din conținutul recursurilor declarate în speță, acestea se întemeiază pe prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, potrivit căruia, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și apel atunci când *instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel sau hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția ori motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, sau instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.*

În esență, argumentele părții acuzării se axează pe ideea, că instanța de apel, examinând apelul procurorului și argumentele aduse în susținerea vinovăției inculpatului, contrar materialului probator prezentat la dosar a dispus respingerea apelului cu menținerea sentinței, întemeindu-și soluția în baza aceluiași argumente formulate de către prima instanță, fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel expuse la pct. 3.1. al prezentei decizii.

La fel, în esență, argumentele părții apărării se axează pe poziția că instanța de apel, examinând apelul părții apărării și argumentele aduse în susținerea dispunerii achitării inculpatului, contrar materialului probator prezentat la dosar a dispus respingerea apelului cu menținerea sentinței, întemeindu-și soluția în baza aceluiași argumente formulate de către prima instanță, fără a se pronunța asupra tuturor motivelor invocate în apel expuse la pct. 3.2. al prezentei decizii.

Colegiul penal lărgit analizând decizia contestată menționează că, respingând apelurile părților, instanța de apel în partea descriptivă a deciziei urma să desfășoare analiza probelor pe care s-a bazat la adoptarea deciziei, cu

indicarea motivelor care au stat la baza pronunțării unei asemenea soluții și din care considerente ele urmează a fi admise ori respinse ca probe.

Cu referire la temeiurile invocate, Colegiul penal lărgit menționează că hotărârile pronunțate de către instanțele de fond trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea.

Analizând decizia contestată în raport cu temeiurile de casre invocate de către procuror, Colegiul penal lărgit constată, că instanța de apel a omis să se expună asupra argumentelor acuzării, inclusiv și asupra argumentului, că prin acțiunile sale inculpatul Lozovan Vitalie a comis anume infracțiunea prevăzută de art. 326 alin. (3) lit. b) Cod penal, cu semnele calificative: pretinderea și primirea, personal, de bani, pentru sine și alte persoane, de către o persoană care are influență și care susține că are influență asupra unei persoane publice, pentru a-l face să îndeplinească sau nu ori să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unei acțiuni în exercitarea funcției sale, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite, acțiuni comise în interesul unui grup criminal organizat.

La acest segment, instanța de apel a reprodus unele repere teoretice privind componența infracțiunii prevăzute de art. 326 alin. (1) Cod penal, așa cum a calificat fapta inculpatului prima instanță, menționând că susține poziția ultimei, însă, fiind abilitată cu împuterniciri de a judeca fondul cauzei, instanța de apel urma să motiveze complet și obiectiv argumentele acuzării cu privire la greșita recalificare a faptei inculpatului, oferind un răspuns motivat asupra invocărilor procurorului în calitate de apelant.

Astfel, cu referire la versiunea prezentată de martorul Bargan Valeriu, privind derularea evenimentelor petrecute la data comiterii infracțiunii, instanța de apel a preluat identic cele reținute de prima instanță, reproducând în conținutul deciziei pasaje din depozițiile martorului, însă nu a intrat în esența faptelor descrise de acesta inclusiv în coraport cu învinuirea înaintată inculpatului Lozovanu Vitalie prin rechizitoriu, or, instanța de apel a fost sesizată pe segmentul de judecare dintre învinuirea înaintată de către partea acuzării, poziția primei instanțe de recalificare a faptei inculpatului și poziția de achitare a inculpatului de la învinuirea înaintată anume prin rechizitoriu.

În sensul dat, Colegiul penal lărgit constată că instanța de apel s-a limitat doar la preluarea constatărilor primei instanță, însă fără a înfăptui a analiză minuțioasă și completă a tuturor circumstanțelor cauzei, importante pentru justa soluționare a cauzei.

De altfel, din analiza textului deciziei supuse recursului, se atestă că, instanța de apel a trecut în revistă probatoriul administrat în dosar fără a oferi aprecierea acestora așa cum o cer prevederile art. 101 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit cărora fiecare probă urmează să fie apreciată din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu – din punct de vedere al coroborării lor.

Mai mult, reținând aceleași probe care au fost cercetate în prima instanță, și anume: *procesul - verbal de ridicare din 08.12.2017 (f.d. 26, 74); procesul - verbal de ridicare din 02.03.2018 (f.d. 53, 74); copia sentinței Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) nr. 1-247/2017 din 11.07.2017 în privința lui Chiparcă Viorel (f.d.29, Vol.I)*, instanța de apel nu a apreciat corespunzător admisibilitatea acestora, în acest sens argumentul părții apărării potrivit căruia: „...în conformitate cu art. 314 alin. (2) și 315, coroborate cu norma specială de la art. 24 alin. (3) Cod de procedură penală, prima instanță urma să excludă din rechizitoriu probele acuzării indicate în lista de probe și puse la baza învinuirii și anume: declarațiile martorului Bargan Valeriu, și coacuzat a lui Lozovan Vitalie, audiat și condamnat doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-193/2017, 12-1-32350-05052017 din 19 iulie 2018; declarațiile tot așa numitului martor Chiparcă Viorel, la fel și coacuzat inițial a lui Lozovan Vitalie și Bargan Valeriu, audiat și condamnat doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-247/2017, 12-1- 1614-200652017 din 11 iulie 2018; declarațiile martorului Edrașco Natalia, la fel coacuzat inițial a lui Lozovan Vitalie și Bargan Valeriu, audiată și condamnată doar de o altă instanță de judecată prin Sentința Judecătoreiei Chișinău (sediul Ciocana) numărul 1-308/2017, 12-1-48820-14072017 din 09 august 2018.”, nu și-a găsit răspuns în decizia instanței de apel, or, sub acest aspect Colegiul penal lărgit atestă că **instanța de judecată este obligată să pună la baza hotărârii sale numai acele probe la a căror cercetare au avut acces toate părțile în egală măsură și să motiveze în hotărâre admisibilitatea sau inadmisibilitatea tuturor probelor administrate.**

Întemeierea unor concluzii despre vinovăția inculpatului în săvârșirea unei infracțiuni, bazate pe declarațiile unor inculpați pe alte cauze penale, preluate în calitate de depoziții a martorilor în respectiva cauză, chiar dacă ar fi fost cercetate sau verificate în respectiva cauză penală afectează în mod direct principiul contradictorialității prevăzut art. 24 Cod de procedură penală, or, instanța de judecată pune la baza sentinței numai acele probe la cercetarea cărora părțile au avut acces în egală măsură, în mod nemijlocit.

Sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvârșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată. Sentința de condamnare nu poate fi bazată pe presupuneri sau, în mod exclusiv ori în principal, pe declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale și citite în instanța de judecată în absența lor. Declarațiile martorilor depuse în timpul urmăririi penale pot fi puse la baza sentinței de condamnare numai în ansamblu cu alte probe suficiente de învinuire și cu condiția că, la urmărirea penală, a avut loc confruntarea cu bănuitul, învinuitul sau că martorul a fost audiat în condițiile art. 109 și 110, în cazul în care inculpatul nu a participat la confruntare cu acest martor în cadrul ședinței de judecată.

La acest aspect, instanța de apel nu a oferit un răspuns motivului invocat în apelul părții apărării cu privire la admisibilitatea unor probe în respectivul proces penal.

Având la bază argumentele expuse supra, Colegiul penal lărgit consideră pripite concluziile instanței de apel de a menține sentința fără modificări, or, instanța de apel nu a cercetat fondul cauzei și apelurilor declarate, nu s-a expus asupra probelor administrate în speță, referindu-se superficial asupra acestora, fără a le descrie și a le aprecia conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fără a se expune concret care din probele prezentate se resping sau se admit, așa cum se stipulează în art. 394 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit atestă că temeiul de casare invocat de recurenți și prevăzut la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, sa adevărit, întrucât decizia atacată de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, totodată decizia atacată nu cuprinde expunerea motivelor pe care se întemeiază soluția.

Potrivit jurisprudenței constante a Curții Europene a Drepturilor Omului, care reflectă un principiu legat de buna administrare a justiției, hotărârile judecătorești trebuie să indice în mod suficient motivele pe care se întemeiază soluția. În cazul în care o instanță nu este obligată să furnizeze un răspuns detaliat fiecărui argument invocat (*Van de Hurk împotriva Țărilor de Jos din 19 aprilie 1994, pct. 61*), din hotărâre trebuie să rezulte cu claritate că problemele invocate în speță au fost abordate (*Boldea împotriva României din 15 februarie 2007, pct. 30*).

Rezumând cele menționate, Colegiul penal lărgit constată că, instanța de apel urma să cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate, să aprecieze conform prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, fiecare probă din punct de vedere al pertinentei, concludenței, utilității și veridicității ei, iar toate probele în ansamblu din punct de vedere al coroborării lor și în concluziile sale să motiveze admiterea unor probe sau respingerea altora și să se expună asupra admisibilității sau inadmisibilității lor, expunând temeiul respectiv și argumentând clar concluziile sale în decizia adoptată.

Din considerentele expuse, Colegiul lărgit conchide că, în prezenta speță și-au găsit confirmare temeiurile pentru recurs invocate de recurenți și prevăzute de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, ceea ce duce la casarea deciziei instanței de apel, cu dispunerea remiterii cauzei la rejudecare în aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată, deoarece aceste erori nu pot fi corectate de instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să se conducă de prevederile art. 436 Cod de procedură penală, ce prevăd procedura de rejudecare și limitele acesteia, să se pronunțe la modul convenit și în strictă conformitate cu prevederile legii procesuale penale asupra tuturor motivelor invocate în cererile de apel, să verifice și să aprecieze minuțios probele administrate și examinate în instanță în strictă conformitate cu cerințele legii, să dea apreciere convenită fiecărei probe examinate și toate în ansamblu, să

cerceteze amănunțit aspectele învinuirii înaintate inculpatului precum și calificării faptei și să argumenteze clar concluziile sale în decizia adoptată, ținând cont de motivele casării deciziei atacate, de practica unitară în acest domeniu, de practica relevantă a CtEDO, să pronunțe o hotărâre legală și întemeiată, în conformitate cu prevederile art. 417 Cod de procedură penală.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Admite recursurile ordinare declarate de către procurorul în Procuratura de circumscripție Chișinău, Călugăreanu Vitalie și de către avocatul Balaban Sergiu în numele inculpatului, casează total decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 03 septembrie 2019, în cauza penală în privința lui **Lozovan Vitalie Ștefan** și dispune rejudecarea cauzei de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Decizia nu este susceptibilă de a fi atacată.

Decizia motivată pronunțată la **04 iulie 2020.**

Președinte

/semnătură/

Timofti Vladimir

Judecători

/semnătură/

Toma Nadejda

/semnătură/

Țurcan Anatolie

/semnătură/

Cobzac Elena

/semnătură/

Boico Victor